

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

XII. De nunciis Hospitalariorum cruce falsò signatis, & laicis qui officium
praedicationis sibi usurpant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

profuturum. Quia verò super his auctoritatibus dubitantes sedem apostolicam consulere voluistis, humiliter inquirentes utrum quando decima possidetur à laico, si conferatur Ecclesie, ad confirmandam donationem consensus Episcopi sine cleri consensu sufficiat, nos devotioni vestre taliter respondemus, quòd monendus est laicus qui decimam detinet ut eam restituat Ecclesie ad quam spectat. Quòd si forsàn induci nequiverit, & eam cum diocesani consensu alteri Ecclesie assignarit, præsertim religioso conventui, constabit ipsa donatio perpetua firmitate subnixâ. Auctoritates enim præmissæ, licet diversæ, non sunt tamen adversæ; cum aliud sit alienare quod ab Ecclesia possidetur, & aliud quod detinetur à laico ad usum ecclesiasticum revocare. In alienatione verò, juxta Leonis Papæ decretum, consensus Episcopi sine cleri consensu non sufficit. In revocatione autem, juxta responsum Hieronymi, sufficit consensus Episcopi, cum per utrumque utilitati Ecclesie consulatur. Nam & in Lateranensi Concilio est inhibitum ne quælibet religiosa persona Ecclesias & decimas de manibus laicorum sine consensu Episcoporum recipiat. Per quod rectè datur intelligi quòd sufficit consensus Episcopi ut licitum sit Ecclesie decimam de manu recipere laicali. Hoc autem de his decimis intelligimus quæ fuerint in feudum concessæ.

Concil. Lateran. sub Alex. III. cap. 41.

*IDEM ABBATI ET CONVENTUI
Leumensi.*

EXposuisti nobis tu, fili Abbas, in nostra præsentia constitutus quòd cum possessiones quædam ad tuum aliquando monasterium devolvuntur, quarum decimas Milites & alij laici à diocesanis Episcopis vel Ecclesiis in feudum tenent perpetuò possidendas, & vos eas propriis sumptibus & laboribus excolatis, illi qui decimas ipsas habere noscuntur in feudum, à vobis eas exigunt & extorquent contra privilegia Pontificum Romanorum. Propter quod cupientes in ea qua decet viros religiosos tranquillitate vivere, non quæstionum tumultibus agitari, tu, fili Abbas, pro monasterio tuo à nobis humiliter postulasti ut tibi daremus licentiam decimas à laicis redimendi, cum vix aut nunquam ad eos ad quos de jure pertinuerant valeant ulterius revocari; quibus & vos non tenemini decimas

de terris illis exfoluere, cum vobis per privilegia Romanorum Pontificum sit indultum ut de laboribus vestris, quos propriis manibus aut sumptibus colitis, nullus à vobis exigere decimas aut extorquere præsumat. Cum ergo petitionibus illis favor sit apostolicus exhibendus per quas nullus læditur & alteri subvenitur, nos tranquillitati vestre paterna volentes sollicitudine providere, ut decimas quas laici taliter à vobis de possessionibus vestris exigunt & extorquent, sublato appellationis obstaculo redimere valeatis, devotioni vestre auctoritate præsentium indulgemus; ita tamen quòd consueta servitia, quæ laici pro decimis illis Ecclesiis tenebantur impendere, occasione venditionis hujusmodi minimè denegentur.

TITULUS XII.

De nuntiis Hospitaliariorum cruce falso signatis, & laicis qui officium prædicationis sibi usurpant.

Idem Archiepiscopo Lundensi.

Tuarum nos tenor litterarum edocuit quòd fratres hospitalis sancti Johannis laici & illiterati ad partes illas mittuntur pro elemosynis colligendis quas populus ex devotione pro sustentatione pauperum præfato loco mittere consuevit. Quia verò non sufficiunt per se loca omnia circuire, sibi Clericos, sacerdotes, laicos etiam rudes, non religiosos, sed in nequitia exercitatos, assumunt, eorum pectoribus crucis characterem imponentes. Quidam præterea cum uxoribus suis in domibus propriis commorantur; quos eò quòd eos de suis aliquid conferunt annuatim, ita emancipare contendunt ut aliis secundum leges terræ de sibi objectis respondere minimè teneantur. Verum quia privilegium merentur amittere qui permixta sibi abutuntur potestate, mandamus quatenus si quos Clericos aut Sacerdotes seu laicos à prædictis fratribus pro colligendis elemosynis cruce falso signatos inveneris, his à quibus missos ipsos fuisse constiterit, per totam provinciam tuam nostra fretus auctoritate exhortationis hujusmodi officium interdicas, missos, etiam si laici fuerint, excommunicationis mucrone percillas; si Clerici vel Presbyteri fuerint, ab officio beneficiò que suspendas; nulla pror-

Lib. 1. epist. 450.

sus privilegij beneficio vel apostolico remedio prævalente. Alios verò, quos ad respondendum aliis secundùm leges terræ pro præmissa causâ asserunt non teneri, nolumus excusari quin eos ad respondendum sublato appellationis impedimento compellas.

TITULUS XIII.

De hæreticis & eis qui eos receperant.

Idem universis Christi fidelibus tam in urbe Metensi quàm ejus diocesi constitutis.

Cum ex injuncto nobis apostolatus officio facti simus secundùm Apostolum sapientibus & insipientibus debitores, pro universorum salute nos oportet esse sollicitos, ut & malos retrahamus à vitiis, & bonos in virtutibus foveamus. Tunc autem opus est discretione majori cum vitia sub specie virtutum occultè subintrant, & angelus satanæ se in angelum lucis simulatè transformat. Sanè significavit nobis venerabilis frater noster Metensis Episcopus per litteras suas quòd tam in diocesi quàm in urbe Metensi laicorum & mulierum multitudo non modica tracta quodammodo desiderio scripturarum, evangelia, epistolas Pauli, Psalterium, Morale Job, & plures alios libros sibi fecit in Gallico sermone transferri, translationi hujusmodi adeo libenter, utinam autem & prudenter intendens, ut secretis conventionibus talia inter se laici & mulieres cructare præsumant & sibi invicem prædicare, qui etiam aspernantur eorum consortium qui se similibus non immiscent; & à se reputant alienos qui aures & animos talibus non apponunt: quos cum aliqui parrochialium sacerdotum super his corripere voluissent, ipsi eis in faciem resisterunt, conantes rationem inducere de scripturis quòd ab his non debent aliquatenus prohiberi. Quidam etiam ex eis simplicitatem sacerdotum suorum fastidiunt; & cum ipsis per eos verbum salutis proponitur, se meliùs habere in libellis suis & prudentiùs se posse id eloqui submurmurant in occulto. Licet autem desiderium intelligendi divinas scripturas & secundum eas studium adhortandi reprehendendum non sit, sed potiùs commendandum, in eo tamen apparent meritò arguendi quòd tales occulta conventicula celebrant, officium sibi prædicationis

usurpant, sacerdotum simplicitatem eludunt, & eorum consortium aspernantur qui talibus non inhærent. Deus enim lux vera, quæ omnem hominem in hunc mundum venientem illuminat, in tantum odit opera tenebrarum ut Apostolos suos in mundum univèrsum prædicaturos evangelium omni creaturæ missurus, eis apertè præceperit, dicens: *Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine, & quod in aure auditis, predicare super tecta.* per hoc manifestè denuntians quòd evangelica prædicatio non in occultis conventiculis, sicut hæretici faciunt, sed in Ecclesiis juxta morem catholicum est publicè proponenda. Nam juxta testimonium veritatis, omnis qui malè agit odit lucem, & ad lucem non venit, ne ejus opera arguantur. Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestentur opera ejus, quia in Deo sunt facta. Propter quod cum Pontifex interrogasset Jesum de discipulis suis & de doctrina ejus, respondit: *Ego palam locutus sum mundo, ego semper docui in Synagogis & in templo, quò omnes Iudei conveniunt, & in occulto locutus sum nihil.* Porro si quis obiciat quòd juxta præceptum dominicum non est sanctum dandum canibus, nec margaritæ mittendæ sunt ante porcos, cum & Christus ipse quidem non omnibus, sed solis Apostolis, dixerit *Vobis datum est nosse mysterium regni Dei, ceteris autem in parabolis*, intelligat canes & porcos non eos esse qui sanctum gratanter accipiunt & margaritas libenter acceptant, sed illos qui sanctum dilacerant & margaritas contemnunt, quales sunt qui evangelica verba & ecclesiastica sacramenta non ut catholici venerantur, sed abominantur potius ut hæretici, oblatrantes semper & blasphemantes; quos Paulus Apostolus post primam & secundam commonitionem docet esse vitandos. Arcana verò fidei sacramenta non sunt passim omnibus exponenda, cum non passim ab omnibus possint intelligi, sed eis tantum qui ea possunt fideliter concipere intellectu. Propter quod simplicioribus inquit Apostolus: *Quasi parvulis in Christo lac potum dedi vobis, non escam.* Majorum est enim solidus cibus, sicut aliis ipse dicebat: *Sapientiam loquimur inter perfectos. Inter vos autem nil judicavi me scire nisi Christum Iesum & hunc crucifixum.* Tanta est enim divinæ scripturæ profunditas ut non solum simplices & illiterati, sed etiam

Lib. 2. epist.
145.